

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Virker for et skønnere Danmark

Åbent brev til

Regeringen og forligspartierne bag forsvarsforliget
Forsvarsministeren og Folketingets forsvarsordførere
Kulturministeren og Folketingets kulturordførere

27. september 2024
(25.08.24)

De værdier forsvaret skal beskytte

I en tid, hvor samfundets ressourcer bliver nøje fordelt, kan kunst synes at være et område, der kan nedprioriteres i militære sammenhænge. Men Akademiraadet vil gerne argumentere for, at kunstens rolle i Forsvaret er både essentiel og uundværlig. Den bidrager til soldaternes trivsel og skaber en dybere forbindelse til det samfund, de beskytter.

En kortsigtet beslutning

Partierne bag forsvarsforliget 2024-2033 er blevet enige om, at der skal afsættes midler til at løfte Forsvarets bygningsmasse, og at hovedformålet er, at Forsvarets bygninger understøtter Forsvarets opgaveløsning. Derfor vil forsvarsområdet i forligsperioden ikke være omfattet af statens cirkulære om kunstnerisk udsmykning af statsligt byggeri mv. (kunstcirkulæret) i forligsperioden 2024-2033. Af flere grunde er dette en både kortsigtet og helt forkert beslutning og Akademiraadet vil på det kraftigste opfordre forligskredsen til at genoverveje den.

Soldaters trivsel og velbefindende

For mange af vores soldater er tjenesten præget af intens fysisk og psykisk belastning. Daglige udfordringer og missioner kan skabe en konstant høj stresstilstand, hvor pauserne fra træning og beredskab er få. I denne sammenhæng er kunsten en nødvendighed.

De mennesker, der arbejder i forsvaret, fortjener respekt for deres indsats. De fortjener omgivelser, der er værdige og ordentlige, og som sikrer, at de ansatte både i arbejde og hvile oplever, at der tages hånd om både deres fysiske og mentale liv. At vi som samfund anerkender dem som de hele mennesker de er og for den afgørende opgave de påtager sig for fællesskabet.

Kunst på kaserne og i forsvarsbygninger fungerer som et frirum, hvor soldaterne kan finde en form for mental hvile og afkobling. Studier har gentagne gange vist, at kunst og æstetiske oplevelser kan reducere stress og angst, og dette gælder naturligvis også for militærpersonale.

Identitet, motivation og sammenhold

Forsvaret repræsenterer Danmark både nationalt og internationalt. Det er en institution, der er dybt forankret i landets historie og værdier. Når kunst integreres i forsvarets arkitektur, anlæg og kaserne-miljøer, styrkes soldaternes forbindelse til den danske kulturarv.

Kunst i militære sammenhænge er med til at fortælle historien om Danmarks historie og kulturelle fællesskab og på den måde med til at skabe en større forståelse for den nationale identitet og de værdier, som det er Forsvarets opgave at beskytte.

Derved fungerer kunst også som en bro mellem det militære og det civile samfund. Når soldater og Forsvarets øvrige personel møder kunst, der afspejler både deres egen virkelighed og det samfund, de er en del af, bliver kløften mellem forsvar og civilsamfund mindre. Det er med til at skabe en fælles forståelse og respekt mellem de, der forsvare landet, og de, der bor i det.

Et kunstværk kan åbne op for samtaler, som ellers ville være svære at have. Det kan være om alt fra personlige erfaringer til politiske holdninger, og det kan styrke sammenholdet og den gensidige respekt blandt soldaterne. I en tid, hvor mange soldater oplever isolation og ensomhed, kan kunst være med til at skabe en følelse af fællesskab og tilhørsforhold.

En investering i fremtiden

At bevare og fremme kunst i forsvarrets rammer er ikke kun en investering i soldaternes velbefindende her og nu, men også i fremtiden. En soldat, der har haft mulighed for at interagere med kunst og kultur under sin tjeneste, vil bære denne erfaring med sig videre i livet. Det er erfaringer, der kan forme deres forståelse af verden, styrke deres empati og gøre dem til bedre repræsentanter for Danmark.

I Danmark har vi haft tradition for, at kunst bliver indtænkt i de rammer, som vi arbejder i. At kunsten og arkitekturen går hånd i hånd og sammen danner rammer for medarbejdernes hverdag. Nu og her - og på lang sigt. Man kan se det som en god investering, der på sigt er med til at styrke kulturarven og vores fælles historie og den kulturelle dannelse, der også kendetegner et moderne forsvar.

En pragmatisk videreførelse

Akademiraadet vil derfor opfordre forligskredsen til at se kunstens tilstedeværelse i forsvarrets bygninger og kaserner som en essentiel del af det danske forsvars identitet og styrke.

Med de meget store investeringer, som Forsvarets står over for som følge af de kommende års (gen)opbygning af kaserner, bygninger og anlæg, ville det lovpligtige beløb til kunst iflg. Kunstcirkulærets 1,5 %-regel, potentielt blive betydeligt større end tidligere perioder. Men frem for helt at undtage forsvaret fra regelsættet, kunne en pragmatisk løsning være at justere procentsatsen i denne genopbygningsperiode. Det ville gøre det muligt at videreføre Danmarks historiske traditioner med at indarbejde kunst som en integreret del af forsvarrets kaserner og bygninger – ikke for kunstens skyld, men for soldaternes skyld, for samfundets skyld og fordi vi som moderne demokrati ønsker at fastholde de værdier, forsvaret har fået til opgave at beskytte.

Akademiraadet stiller sig gerne til rådighed for yderligere dialog.

Venlig hilsen
AKADEMIRAADET

Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster, Akademiraadet virker til kunstens fremme og som statens rådgiver i kunstneriske spørgsmål. Akademiraadet er statens rådgiver i spørgsmål om billedkunst, arkitektur og planlægning, og står til rådighed for kommunerne og regionerne. Akademiraadet behandler henvendelser fra statslige myndigheder og kan på eget initiativ indhente oplysninger fra og fremsætte erklæringer over for statslige myndigheder og institutioner samt over for offentligheden. Rådets medlemmer er valgt i en demokratisk proces af de billedkunstnere og arkitekter, der udgør Kunstnersamfundet, og er en uafhængig og upolitisk organisation.